

Plantevern nyheter og endringer - Status plantevern- situasjonen

Norsk Landbruksrådgiving SA

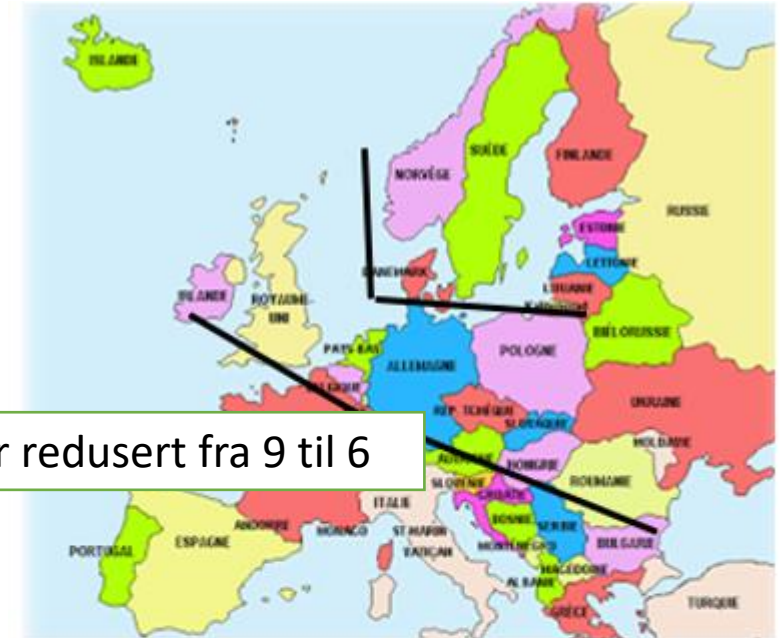
Våronnmøte
Løk, gulrot, kål

Innlandet 20.03.2024

Anne G. Kraggerud, NLR

Utfordringer plantevern

- Flere midler mister sin godkjenning
  - Strengt/strengere regelverk
    - Samme regelverk som EU fra 2015
    - Noen egne nasjonale krav
    - Godkjenning av preparater delt inn i 3 soner
    - Flere restriksjoner på bruk
      - Avstand til vann
      - Antall behandlinger
      - Bruk 3. hvert år
      - Bruk av midler innen samme kjemiske gruppe
      - Skjerpet håndteringsfrist
      - osv

Overflatevann scenarier redusert fra 9 til 6

EU delt i i 3 soner

- Nordre Sone - 7 Land
- Sentrale sonen -12 land
- Søndre sonen - 9 land

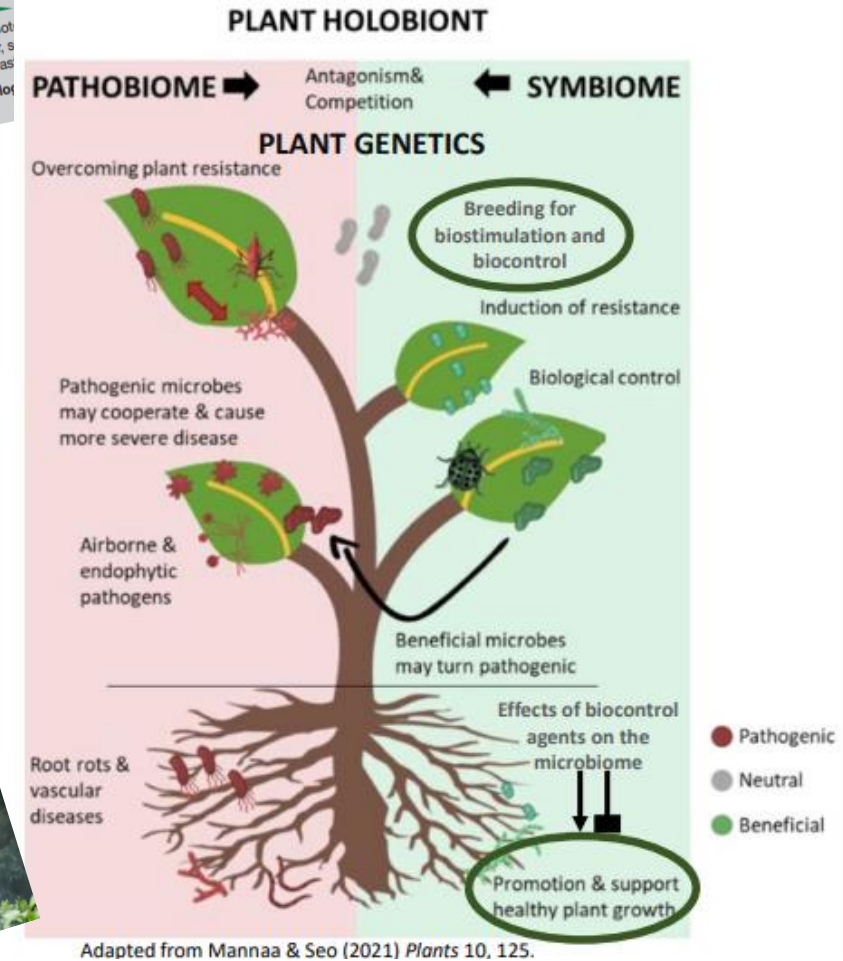
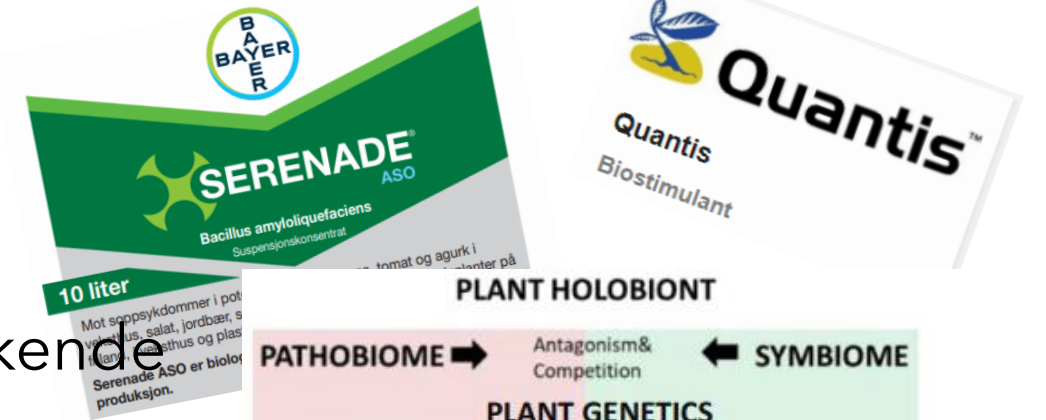
Utfordringer plantevern

- Generelt mål – plantevernmiddel-
bruken skal reduseres
  - Farm to Fork strategi i EU (Eus Green deal)
  - Bærekraftdirektivet => ~~Bærekraft~~forordning
    - Handlingsplaner for bærekraftig bruk av plantevernmidler
    - Integrrert plantevern (IPV)
    - Fremme alternative metoder
    - Autorisasjon, opplæring
    - Funksjonstesting
    - Ivareta følsomme områder, inkl vann
- Elektronisk sprøytejournal
  - Kommer fra 1.1.2026

Fremover?

- Færre tradisjonelle systemiske og bredvirkende plantevernmidler
- Flere bruksbegrensninger
- Lære bruk av lavrisiko- og biologiske preparater (strategier)
- Enda mer vekt på integrert plantevern
- Mekaniske metoder
- Ny teknikk, presisjon (roboter)
- Sprøyteteknikk viktigere
- Gode agronomer
- mm

Hva gjør NLR

- Forsøksvirksomhet og formidling av kunnskap
  - Få kunnskap om bruk og strategier mm. Samarbeid NIBIO
  - Prosjektarbeid - nye midler/metoder mm
  - Info om krav fra myndigheter
- Søker om utvidet tilgang på plantevernmidler i små kulturer - minor use
  - En person ansatt sentralt
  - Kunne regelverket og godkjenningsprosessen, inkl rester
  - Oversikt nye, utgående produkter/aktive stoffer-følge med i EU
  - Kjenne medlemmenes behov og utfordringer
- Samarbeider med Norden og minor use gruppe i EU
  - Felles interesser, bruke hverandres kunnskap og data
- Bestiller og betaler for restdata forsøk

Hva gjør NLR

- Jobber opp mot Mattilsynet
  - Økt forståelse for/kunnskap om det agronomiske behovet
  - Påvirke/endre nasjonale krav, praksis, høringer, gebyrer, tilgang på midler
- Samarbeid med næringsorganisasjonene
- God kontakt med plantevernfirmaene/industrien
  - De kan ha data, kunnskap etc
  - Kjenne til hva de søker om og hva de regodkjenner osv
  - Få de til å søke (og prøve ut midler) i Norge
- Søker midlertidig tillatelse (dispensasjoner)

Midlertidig tillatelse (tidligere dispensasjon)

- Må være en nødsituasjon
- Skal være en unntakstilstand
- Kan maks være på 120 dager
- Gis normalt for ett år
- Må ha god argumentasjon for hvorfor det er en nødsituasjon
- I 2023 ble det søkt om 28 midlertidig tillatelser
  - to i grønnsaker

Minor use

- Nytt i 2015 ved implementering av EUs regelverk på plantevernområdet
  - Forordning 1107/2009, Artikkel 51 - Utvidelse av godkjenninger for bruksområder av mindre betydning
- Kan søkes av
  - Godkjenningssinnehaveren, landbruksorganisasjoner eller profesjonelle brukere
  - Stort sett NLR som søker
- Minor use godkjenningen gjelder for alle og offentlig-gjøres på Mattilsynets sider
[Minor use-utvidelser](http://mattilsynet.no/Minor-use-utvidelser) (utvidelse for bruksområde av mindre betydning) (mattilsynet.no)

Vilkår for å få minor use

- Preparatet må være godkjent i Norge
- Utvidelsen må dekkes av den ordinære godkjenningen
  - Ikke høyere dose enn det som er godkjent
  - Ikke flere behandlinger
  - Må være samme behandlingstidspunkt
    - Kulturen må ha tilsvarende dekning av jorda
  - Samme type sprøyteutstyr
    - Myndigheten kan gjøre egne risikovurderinger
    - Blir ofte ekstra krav til avstand til vann mm
- Det må finnes restdata for spiselige produkter

Minor use

- Det kreves ikke effektivitets forsøk
- Ikke fytotoksforsøk - det er brukeren som er ansvarlig

Erklæring

Brukeren selv står ansvarlig ved eventuelle skader på kulturene og annen utilsiktet effekt som følge av en utvidet anvendelse av mindre betydning.

- Bruksrettledningen
  - Lages egen tilleggsetikett
  - Kan stå på etiketten til hovedpreparatet

Minor use og off-label

- **Minor use** 80 godkjente
  - 53 preparater
  - [Minor use-utvidelser \(utvidelse for bruksområde av mindre betydning\) \(mattilsynet.no\)](#)
  - Godkjenningen gjelder så lenge produktet er ordinært godkjent
  - 16 søknader hvor vi venter på svar
- **Fortsatt Off label** 110 godkjente
  - 36 preparater
  - [Preparater på off-label \(mattilsynet.no\)](#)
  - Off label fortsetter frem til regodkjenning eller produkt utgår
  - De som er mulig søkes over på Minor use

Preparater på off-label

Der reg.nr. vises som en lenke, kan etiketten (i pdf-format) hentes fram ved å klikke på denne.

Listen er sortert alfabetisk innenfor grupperingene skadedyr, sopp, ugras og vekstregulator.

Les mer om plantevernmidler på [plantevernguiden.no](#)

[Tilbake til Mattilsynets oversikt over preparatlistene](#)

Preparat	Virksomt stoff	Reg.nr originalprep	Godkjent dato	Gyldig til	Søker Virkeområde og bruksområde
Skadedyrmiddel					
Conserve	spinosad	2023.19	07.05.2012	30.04.2024	NLR. Mot trips, purremøll og løkflue i kepaløk, sjalottløk og vårløk.
Conserve	spinosad	2023.19	07.05.2012	30.04.2024	Hedmark Landbruksrådgiving. Mot liten og stor kålflue i kålrot og nepe.
Conserve	spinosad	2023.19	08.05.2012	30.04.2024	Norsk Landbruksrådgiving. Mot stor og liten kålflue i kinakål, hodekål, savoykål, blomkål og brokkoli.
Conserve	spinosad	2023.19	09.09.2013	30.04.2024	NLR Agder og NLR Rogaland Mot minerflue og trips i div. grønnsaker. Fra 25. september 2023: dosene i spinat, salat, mangold og betesalat er satt ned.
Conserve	spinosad	2023.19	06.08.2014	30.04.2024	NLR. I bringebær og bjørnebær i veksthus.
Conserve	spinosad	2023.19	09.05.2014	30.04.2024	NLR Viken. Mot kålmøll i div.grønnsaker
Conserve	spinosad	2023.19	16.07.2015	30.04.2024	Norsk Landbruksrådgiving Nord-Trøndelag. Mot trips, purremøll og løkflue i purre.
Conserve	spinosad	2023.19	05.04.2016	30.04.2024	NLR Viken. Utvidelse av tidligere innvilget Off-label (09.09.2013): grønnkål, babyleaf og bladgrønnsaker (pak choi, tatsoi, rucola, spinat, feltsalat, mangold, bladsennep, bete salat og mizuna på friland, samt skadegjøreren sommerfugllarver. Fra 25. sept 2023: dosene i spinat, salat, mangold og betesalat på friland er satt ned.
Danitron 5 SC	Fenpyroksimat	2016.9.20	24.04.2017	30.04.2024	NLR. Mot frukttremidd, veksthuspinnmidd og bladmidd i bringebær og søtkirsebær i plasttunnel.
Karate 5 CS	Lambda-cyhalotrin	2011.20.14	18.06.2015	31.08.2027	Norsk Landbruksrådgiving Viken. Mot jordfly, midd, trips i gresskar.
Karate 5 CS	Lambda-cyhalotrin	2011.20.14	29.04.2013	31.08.2027	Norsk Landbruksrådgiving: Mot jordbærvikler i plasttunnel

Robot

[Ny - Veileder for bruk av sprøyterobot | Mattilsynet](#)

- Sprøyterobot som finnes på markedet nå kan brukes til ugrasssprøyting iht etikett
  - Risiko for helse og miljø er lavere enn bruk av bomsprøyte ved ugrasssprøyting
- Andre alternativer
  1. Kan søke minor use dersom annen bruk enn godkjent etikett
  2. Spredeutstørsprodusenten kan inngå samarbeid med en plantevernmiddelprodusent, og sistnevnte søker om godkjenning for bruk med sprøyteroboten

Foto: A. Kraggerud, NLR

Nytt grasgrasmiddel

Select Plus i kepaløk og gulrot

- Ferdig blanding Select + Renol
  - ½ mengden aktivt stoff
- Dosering 100- 200 ml/daa
- Behandling fra to varige blad til 50 % av forventet løk/rotdiameter (BBCH 12-45)
- Behandlingsfristen lik
  - 56 dager i løk og 40 dager i gulrot
- Kun tillatt med en behandling

Minor use Select + Renol (kålrot og nepe mm) søkes over til Select Plus

Foto: A. Kraggerud, NLR

Ugrasmiddel som kommer

Beloukha (pelargonsyre)

- Kontaktmiddel
  - Sprøytes på smått ugras (opptil 6 blader)
  - Tidlig på dagen på tørre blader
- Kan brukes i «alle» kulturer
  - Før oppspiring
  - Før planting/såing (1 dag)
  - Skjermet sprøyting etter oppspiring
- Inntil 2 behandlinger per år
- Behandlingsfrist 1 dag

Foto: A. Kraggerud, NLR

Lentagran søkt om kortere behandlingsfrist i løk, 21 dager

- Venter på svar fra mattilsynet

Ugrasmidler

Minor use

Centium

- Nå tillatt med to behandlinger i hodekål og rosenkål samt at behandlingstidspunkt mer presisert
- Brokkoli og blomkål inne på minor use etiketten (off label fortsetter)

Midlertidig tillatelse

Sencor SC 600 (metribuzin)

- Tidlig produksjon gulrot 10. feb til 20. april
- Sommer- og høstgulrot 10. april til 7. aug
- Kan lagres i 12 måneder etter at godkjenningen er utløpt
- Stor sannsynlighet at metribuzin ikke får fornyet godkjenning

Glyfosat

- Godkjent for 10 nye år til 15.12.2033
- Kommer noen restriksjoner
- Regodkjenning nå i 2024
  - Usikkert hvilke krav som tas inn
- Ny regodkjenning ca 2027
  - Forbud mot tvangsmodning
  - Ta hensyn til ikke målorganismer
  - Beskytte små pattedyr
    - Restriksjoner i dose
  - Beskyttelse av følsomme arealer
    - Krav til avstand
  - mm

Oversikt over godkjente plantevernmidler til yrkesbruk, som inneholder glyfosat.

Middel	Mengde aktivt stoff
Roundup	Glyfosat 360 g/l
Roundup Flick	Glyfosat 360 g/l
Gallup Super	Glyfosat 360 g/l
Glypper	Glyfosat 360 g/l
Roundup Flex	Glyfosat 480 g/l
Credit Xtreme	Glyfosat 540 g/l
Roundup PowerMax	Glyfosat 720 g/l

Siste dato for bruk av Roundup, Roundup Flex og Roundup Flick er 31.01.2026

Kommer nye formuleringer

Turex WG nytt skadedyrmedler

- Biologisk middel
  - *Bacillus Thuringiensis kurstaki/aizawai* GC-91
- Tillatt i økologisk produksjon
- Mot sommerfugllarver i alle grønnsaker
- Larvene dør ved at de spiser på behandla plantedeler
- Best effekt på små larver
- Larvene må være aktive (temp over 12-15 C)
- Ikke sprøyte i solskinn (brytes ned av UV-lys)
- Dose 100 ml/daa, fra begynnende angrep
- Inntil 3 behandlinger per år, 7 dagers intervall
- Behandlingsfrist 2 dager
- Per nå ikke tillatt brukt under blomstring eller i nærheten av blomstrende ugress (er påklaget)

Webinar om bruk i grønnsaker
16. april kl 9-10

Skadedyrmidler

Movento utgår

- Siste salg 30.10.2024
- Siste bruk 30.10.2025

Mospilan - skjerpet merking - fosterskade

- Etikett med reg.nr 2021.11 er tillatt solgt t.o.m. 21.06.2024 og tillatt brukt t.o.m. 21.03.2025. Nytt reg.nr er 2021.11.24

Teppeki - søkt minor use

- Mot bladlus i gulrot, kålrot og nepe

Carnadine - søkt ordinær godkjenning

- Mot gulrotflue i gulrot

Soppmidler - LØK

- Zorvec Endavia utgår
  - **Siste salg 13.06.24. Siste bruk 13.12.24**
  - Zorvec Enicade kommer til 2025. Selges i sampack med Azuleo (Ranman). Må søke MU
- Cabrio Duo
  - **Forslag på ikke godkjenning i EU**
  - Forventer tillatt bruk ut 2024/25?
- Propulse søkt minor use
  - i løk mot løkbladgråskimmel

Soppmidler

- Luna Sensation – søkt ordinært
  - Mot storknolla råtesopp, bladfleck, gråskimmel i gulrot
- Lalstop Contans – søkt ordinært
  - mot storknolla råtesopp i løk, gulrot og kålvekster
- Serenade – søkt minor use
  - I flere korsblomstra vekster mot gråskimmel, storknolla råtesopp

Foto: K. Aarekol, NLR

Lykke til med vekstsesongen

 Anne G. Kraggerud
 anne.kraggerud@nlr.no
 41 93 44 43

Norsk Landbruksrådgiving SA
nlr.no | nlr@nlr.no

 facebook.com/landbruksraadgiving
 instagram.com/landbruksraadgiving

Foto: K. Aarekol, NLR